

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

34 de Pœnis iuris ciuilis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

eadem recepta olim, vt suo loco dicitur, Deo fauente. Si contumaces enim non sunt, nec malæ fidei, non licet in carcerem ducere, ob æque aut debitum etiam fiscale, personæ molestiam inferre, iure ciuili quo vtimur. *l. nemo carcerem, de ex actio. tribu. libr. 10. C. tit. 19.* Idipsum & apud Athenienses obtinuit, vt ex Plutarcho. *in vit. decem oratio.* liquet. *Cum publicanus,* inquit, *manum in Xenocratem philosophum iniecit, cumq; in carcere traheret tributum non solui nomine, liberauit eum Lycurgus: quia omnino duci quemquam hac de causa non oportuit. sed & quia tantum tamque eximium virum minime omnino duci oportuit. spumq; exaltorem ultra quam oporteret importunum iniuriosumque in carcerem conici iussit.*

16 ¶ Et hæc maxime vera in mulieribus, quæ pro nulla causa pecuniaria carcere concludi possunt, *auth. hodie, de custod. reor. auth. sed hodie, de offic. auer. in d. C. §. necessarium, vt null. lice. habe. loc. seru. pro crimine tamen possunt, tamen in loco separato*

17 a carcere virorum, *l. 3. de custod. reor. C. ¶ Iure tamen Gallico, & pro debito aliquem in carcerem posse receptum est, si se carceribus obligauerit qui mutuatur. Pet. Iacobus, in praxi. tit. de cessio. bono. in si. Iaco. Pet. de Ferrar. in tit. de exsec. sent. in sua praxi. Doct. in l. ob es alienum. C. de solut. Atque hodie recepta, valdeque patetio, qua clericus etiam ad carceres iudicis laici se obligauerit, contra rationem ca. si diligenti, de foro compet. apud Gregor. Inuitumque detudi in carcerem posse, contra præscriptum in c. ex rescripto, de iureiur. & contra sententiam Panormitani in bi traditam, contraque ea, quæ tradit Ioannes Faber in §. fin. de actio. vt notat iudicatum fuisse in curia Parisiensi suprema 20. Nouembris 1510. P. Castalius, in leg. alta causa, §. eleganter, sol. ma. In hoc carcere quoque capti ob crimen, ante quam peragantur ei, possunt concludi: sed postmodum, si citi inis aliqua videatur suboriri probatio, in alium carcerem transferuntur tutiorem, vel duriorem inter reos custodiendi, iniectis si opus est*

18 vinculis. ¶ Vulgo tamen diffamatus, vt tradit Angelus, in leg. si longius, §. si situs, de iud. in P. de crimine, in carcerem potest antequam processus inquisitionis inst. uatur, & post captionem plenior sit inquisitio. Communis hæc reorum habitatio, nisi si de fociis sceleris vnus fuerit suspicio: quo casu custodia horum separatur, ne colludendo inter se aliquas fallacias, falsæque rationes excusandi delicti commentari machinatur possint. Atque ideo separandos iussit Carolus 5. Imperator in constitutione, de capitalibus causis edita art. 11. *hanc ex sermo. Germ. constitutio. in L. a in uera conuer. tit. Iustit. Gubernus.*

19 ¶ Carcer tamen castigationis, seu admonitionis leuioris est, in quem detruduntur temporali quadam pœna leuiorum criminum rei, vt respiciant: huiusmodi carceres profundi, obsecuri, ibi vincula nerui, compedes, in quos aleatores, *l. 1. §. si de alea lusi & aleat. lib. 11. P. tit. 5. blasphemii, contumaces parentibus, & his similes solent mitti, ieiunio ad modicum tempus sociati, vel pane solo cæcari, & aqua præbitis. Hunc carcerem primus ad terrorem edificauit Romæ Ancus Martius 4. rex Romanorum, vt scribunt Liuius in 1. & Plin. de vir. illustri. Tribuit hoc tamen Tarquinio Superbo inuentum Eutropius, *libr. 1. de gest. Romano. sicut & in uentionem fustium, vinculorum, lacumiarum, catenarum, exsilii, & metalli. ¶ Hinc tamen dicimus secundum quosdam belitrones seu belistres, quasi barathrones, homines nihili, despicatos, dignos qui in barathrum ponantur. Sicut ait Lucetius,**

20 *Aufer ab hinc lacrymas barathro, compescio querelas.*

21 ¶ Et tamen placet potius *blitres* trahi a blito heba nimium molli. Ius & potestas istius carceris, qui ad pœnâ est, imperii est, vt notant Alexander & Barto. *num. 8. in l. 3. de iurisdict. om. iud.* Ideo non conceditur ciuilibus magistratibus, *l. ea que, ad municip. in P. §. nullum, de defenso. ciuit. in Auth.* Cum tamen, si ad custodiam sint tantum carceres, minoribus quoque concedantur, quia iurisdictionis sunt, §. *de iudicare, eod.*

22 ¶ Inde tamen non modicum beneficium existimant antiqui, pietatis & religionis causa soluere vincitosa carcere & veluti pœnam eis illam leuare & remittere, si grauiorum criminum rei non sint, in die Paschæ. *l. nemo, C. de episc. audie.* quo Dominus noster Iesus Christus resurrexit, solutus mortis vinculis. Quem admodum & apud Iudeos, in memoriam liberationis captiuitatis Egyptiæ, tempore quo suum Phasce celebrabant, soluebant ex reis etiam maximis vnum a carcere & pœnam eidem remittebant, *D. Ioan. Euang. cap. 8. & D. Math. c. 27.* Et apud Theffalos die festo quem Pelorium dicebant, vincit de carcere dimittebantur, & in conuiuium admittebantur, ob memoriam beneficii a Peloro quodam recepti, sicut

narat Athenæus *lib. 14. Dipn. c. 17.* post Bathonem Sinopæum, in *Orat. de Theffal.* Solent & hodie in die Paschæ quoque, vel die sacrosancta veneris præcedente, a principe indulgentiæ, & abolitiones criminum reis concedi. Et dum is etiam aliquas perlustrat ciuitates carcere detentis pro iucundo eius aduentu veniam delictorum impartitur.

¶ Atque tamen Licinius Rufinus Iuriconsultus respondit, si vi. 23. etiam aut itratum inferri in carcerem quis iudicatio non patitur, vtilem in eum pœnalem actionem dandam esse: vel secundum alios iniuriam actionem in eum dari posse, *l. si visum 34. de re iudic. lib. 42. P. tit. 1.* ¶ Carceres tamen quoque in supplicium 24. dari sunt, iure ciuili & pontificio: in quo & perpetui. Nam receptum est, seruum pœna perpetuorum vinculorum damnari Romano iure posse, *l. seruus sub pœna, o. de pen. in P.* liberos autem minime, *l. incredibile 6. C. eod. Callistr. in l. mandatis 35. eod. tit. in P.* Iure pontificio & perpetuus & temporalis ob scelera, in ecclesiastici fori homines, concessus carcer, *se. quatuor, de pen. in 6. ca. vni. eod. in Extra. comm. Felin. in ca. qualiter, in 2. §. in. num. 26. de accusatio.* Quia semper ecclesia sperat conuersionem & penitentiam delinquentium, nec vult cum principe suo Deo mortem peccatoris, sed vt magis conuertatur, & viuat, *Ex eccliel. c. 18. c. hi qui, 3. q. 4. can. hi qui 23. q. 8. §. 1. et non luxuria. contr. natur. in Auth. col. 6.* Neque supplicium mortis temporalis ecclesia infligit, neque iudicium infert sanguinis, *ca. in archiepiscopatum, de rapto. c. clericis. & c. sententiam sanguinis, ne cle. vel mona. sec. neg. se immis. lib. 3. tit. 50. ap. Gregor.* Ideo graue scelus perpetuo carcere plectitur, ad agendam penitentiam reum includendo, pane doloris & aque angustia sustentandum, vt commissa defleat, & defendenda ulterius non committat. *ca. nonnulli, c. 27. §. fin. de verbor. sign. ap. Gregor.*

¶ Notant tamen & interpretes, notat Innocen. in ca. qualiter, in 2. de 15. accusa. in col. pen. vers. & sunt. hanc pœnâ carceris perpetui, pœnâ damnationis in metallum impositæ a iure ciuili æquari. Et Panormitanus tradit, quod vbi pro delicto imponitur pœna mortis iure ciuili, tunc iure pontificio depositus detruditur in carcerem perpetuum, *Panorm. in ca. ius, de pen. apud Gregor. vi. de pugnantia apud Ioan. Bern. Diaz, in præct. crim. cano. ca. 129.* nam in hoc vitæ parcitur. Et idcirco carcer ille non debet esse ita horridus, vt intra paucos dies, vel aeris defectu, vel pedore seu cæno, vel cibi defectu, coniectus moriatur, *Pan. in ca. a nobis, de apos. alioquin episcopus, vel iudex talem decernens, irregularis fit. Bal. in l. pen. C. ad l. Aquil. Card. in Cle. de pen. & remis. q. 7. Fel. in c. qualiter, in 2. §. fin. 25. de accus.* Quamuis enim hæc pœna simul sit morti tamè mortis, naturalis non est, sed ciuilis, vt nec qui ea damnantur testari, neque capere ex testamento possint, *Bal. consi. 448. 1. vol. incip. queritur in primis.* Demo tamen iure consuetudinario, quo aliquibus, vt Castellæ, & Legionis regni, quorundam legibus incola morte ciuili vel natu ali damnatus ex crimine, in quo non est confiscatio potest ante mortem naturalem disponere & testari, *in legi. Tauri editis 4.*

De Pœnis iuris ciuili. Cap. 34.

- 1 Pœna iuris ciuili in genere 8.
- Non capitales quæ, & damni pœna quid.
- 2 Pœna capitales quæ.

Ius tamen ciuile Romanorum vtitur, vt ple: unque pœnis octo in genere, ad quas alia referri possunt: illæ sunt, damnnum, vincula, verbera, talio, ignominia, exsilium, seruitus, & mors. Sed & alia diuisione, capitalibus & non capitalibus. Non capitales dicemus eas, quæ damni sunt, vel bonorum, vel corporis: bonorum, vt pœna quæ pro furto imponitur, & pro similibus criminibus, dupli, tripli, quadrupli. *sic enim pro his interpretatur damnnum glo. in l. si pro furto in P. & in c. quod errauerat, 23. q. 5. dicitur & multa pecuniaria, & publicatio bonorum de quib. supra dictum est.* Damnnum corporis habentes sunt, amputationes membrorum, vincula, fustium ictus, verbera, incarcerationio temporalis, relegatio ad tempus, in perpetuum, in insulam, stigmata in iustio. Item non capitales, ademptio dignitatis, infamia, interdictione, exsilium. ¶ Capitales, tamen veluti ad furcas damnatio, viuæ concrematio, capitis amputatio, & alia genera mortis naturalis supplicio illata: quibus accedunt depotatio, ignis & aquæ interdictione, in metallum & opus publicum damnatio, seruitutis impositio. Quæ omnia fere explicata sunt, quibusdam exceptis de quibus paucis agemus. Et primum de stigmatum institutione.